

ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

Çevremdeki Ekonomik Faaliyetler

İnsanların yaşamlarını devam ettirmek için, yaptıkları işlerin tamamına **ekonomik faaliyet** adı verilmektedir

EKONOMİK FAALİYETLER

1 TARIM

2 HAYVANCILIK

3 SANAYİ

4 TİCARET

5 MADENCİLİK

6 TURİZM

7 ORMANCILIK

8 ULAŞIM

9 BALIKÇILIK

10 HİZMET

HAP BİLGİ

-Ülkemizin her yerinde ekonomik faaliyetler **aynı değildir**. Bölgelerin **yeryüzü şekilleri** ve **iklimi** ekonomik faaliyetlerin **farklı** olmasına neden olmuştur.

TARIM

-Yüzey şekillerinin **düz**, toprakların **verimli** iklimin **elverişli** ve **sulama** imkanının iyi olduğu yerlerde tarım yapılır.

Karadeniz İkliminde

Bol yağış isteyen **çay** **mısır fındık** gibi ürünler yetiştirilir.

Karasal İklimde

Soğuğa dayanıklı **buğday arpa** **şekerpancarı** gibi tarım ürünleri yetiştirilir.

Akdeniz İkliminde

Muz, Turunçgiller, Mısır, Zeytin ve Üzüm, gibi ürünler yetiştirilir.

Bölgelere Göre En fazla Yetiştirilen Tarım Ürünleri

EGE BÖLGESİ	AKDENİZ BÖLGESİ	MARMARA BÖLGESİ	G.D.A BÖLGESİ	İÇ ANADOLU	DOĞU ANADOLU	KARADENİZ BÖLGESİ
Zeytin Üzüm Haşhaş Tütün İncir	Mısır Turunçgil-ler Soya Fasulyesi Muz, Gül	Şeftali Ayçiçeği Pirinç	Antep Fıstığı K.Mercimek Pamuk Karpuz	Buğday Elma Şeker P. Patates Arpa Yeşil Mer.	Kayısı	Çay Fındık Kivi

HAYVANCILIK

Hap Bilgi

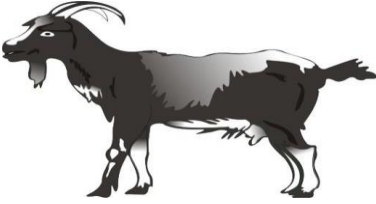
-Ülkemizde Doğu Anadolu Bölgesi dağlık ve engebeli olduğu için hayvancılığa uygundur.

-Doğu Anadolu'da, Erzurum-Kars civarında **büyükbaş hayvancılık** yaygındır.

-Karasal iklimin görüldüğü iç bölgelerde, özellikle İç Anadolu bölgesinde **küçükbaş hayvancılık** vardır.

-Akdeniz bölgemizde **kıl keçisi**, İç Anadolu bölgemizde **Tiftik keçisi(Ankara Keçisi)** yaygındır.

-Özellikle Marmara ve Ege bölgelerinde halkın beyaz et ihtiyacını karşılamak için **kümes hayvancılığı** yapılır.

-Muğla, Rize, Kars, Erzurum, Hakkari Konya gibi yerlerde **arıcılık** yaygın bir şekilde yapılmaktadır.

Hap Bilgi

- Bursa Bilecik çevresi **İpek böcekçiliğinin** ve İpekli dokumanın geliştiği yerlerdendir

SANAYİ

-Çeşitli hammaddeleri işlenmiş duruma sokup, kullanılacak ürünler haline getirmeye **sanayi** denir.

Bir yerde çıkarılan **madenlere** veya yetiştirilen **tarım ürünlerine göre** fabrikalar kurulmaktadır.

Hap Bilgi

-Fabrikalar kurulurken **hammaddeye** yakın olmasına dikkat edilmelidir.

(*Hammadde: Bir ürünün ilk hali yani işlenmemiş halidir.*)

Tahılların(**Arpa Buğday**)çok yetiştirildiği **İç Anadolu Bölgesinde Un,Makarna ve Bisküvi** fabrikaları kurulmalıdır.

Hayvancılığın çok geliştiği **Doğu Anadolu Bölgesinde Süt ve Et** ürünlerine yönelik fabrikalar kurulmalıdır.

Rize'de ÇAY yetiştirildiği için çay fabrikaları Rize'ye yakın olmalıdır.

Ormanların çok olduğu Karadeniz,Akdeniz ve Ege'de **Kağıt,mobilya ve kereste** fabrikaları kurulmalıdır.

Unutulmaz Bilgi

Ülkemizde **Sanayinin** en çok geliştiği bölge **Marmara Bölgesidir**.

TİCARET

Kazanç amacıyla yapılan **alım-satım** faaliyetlerine **ticaret** denir.

Hap Bilgi

- Ulaşım imkanlarının geliştiği, önemli yollar üstünde ticaret yaygındır.

Unutulmaz Bilgi

İstanbul ve İzmir ülkemizde ticaretin en çok geliştiği iki şehrimizdir.

MADENCİLİK

Yeraltındaki madenlerin araştırılması, bulunması, ocaktan çıkarılması, işletilmesiyle ilgili faaliyete **madencilik** denir

MADEN TETKİK ARAMA (MTA)

Ülkemizde madenleri **arayıp çıkaran** kuruluşun adıdır.

Hap Bilgi

Ülkemizde bulunan madenlerin işletilebilmesi için **Etibank** kurulmuştur

Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Oktaç Gülmez

PETROL

Ülkemizde petrol
Güney Doğu Anadolu
Bölgesinde
Batman ve çevresinde
çıkarılmaktadır.

BOR

Geleceğin enerji kaynağı olan
bor ülkemizde **Bursa-
Eskişehir-Balıkesir-Kütahya**
(B-E-B-e-k)'da
çıkarılmaktadır.

TAŞKÖMÜRÜ

Ülkemizde
Zonguldak'ta
çıkarılır.

TURİZM

Dinlenme, eğlenme gibi amaçlarla yapılan gezilere ve **turizm** denir.

Hap Bilgi

- Ülkemiz **doğal güzellikler, tarihi yerler, sıcak deniz ve sahiller, şifalı sular** açısından çok zengindir. Bu sayede ülkemizde **turizm gelişmiştir**.

YAZ TURİZMİ

Ülkemizde yaz turizminin en
çok geliştiği yer Akdeniz ve
Ege'dir
(**Antalya,Muğla,İzmir**)

KIŞ TURİZMİ

Ülkemizde kış turizminin en çok
geliştiği yerler
Erzurum (**Palandöken**)
Bursa (**Uludağ**)
Kayseri (**Erciyes**)'tir.

ORMANCILIK

Ormanların yoğun olduğu yerlerde **kerestecilik, mobilyacılık, kağıt fabrikası ve orman ürünleri** gibi ekonomik faaliyetler yaygınlaşmıştır.

Hap Bilgi

- Ülkemizde Ormancılık faaliyetlerinin en çok geliştiği bölgeler **Karadeniz,Akdeniz ve Ege Bölgeleridir**.

BALIKÇILIK

Balıkçılık **deniz kıyılarında akarsularda göllerde ve havuzlarda** yapılabilmektedir.

Hap Bilgi

- Ülkemizde balıkçılığın en çok geliştiği bölge **Karadeniz Bölgesidir**.

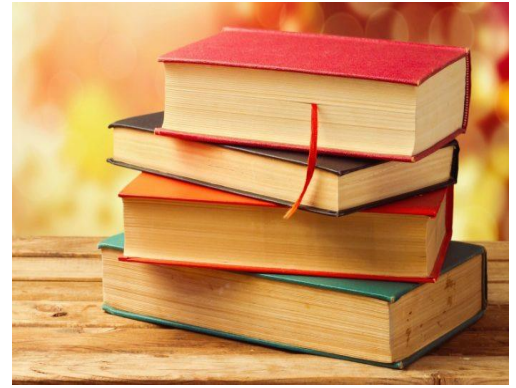
6

Ekonomik Faaliyetlerin Yaşantımıza Etkisi

Çevremizdeki **ekonomik faaliyetler** yaşantımızı etkileyip değiştirebilir.

- Yeni iş imkanları sağlar
- Yaşam tarzımızı değiştirir
- Sosyal hayatımızı canlı hale getirir.
- Turizmi geliştirir
- Yaşadığımız çevrede nüfusu artırır.

ÜRETİM SERÜVENİ

Hamme

Bir ürünün **ilk** haline yani **işlenmemiş haline** denir.
Örnek olarak; Ağaç

İşlenmiş Madde

Bir maddenin **işlenip**,
şekillendirilerek oluşturulmuş **yeni**
şekline işlenmiş madde denir.
Örnek olarak; kağıt.

KULLANDIĞIMIZ ÜRÜNLER ÜÇ TEMEL AŞAMADAN GEÇER

Üretim

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile bir ürün ortaya çıkarılmasına **üretim** denir.

Dağıtım

Üretilen mal ve hizmetlerin tüketicilere ulaştırılması satılmasına **dağıtım** denir.

Tüketim

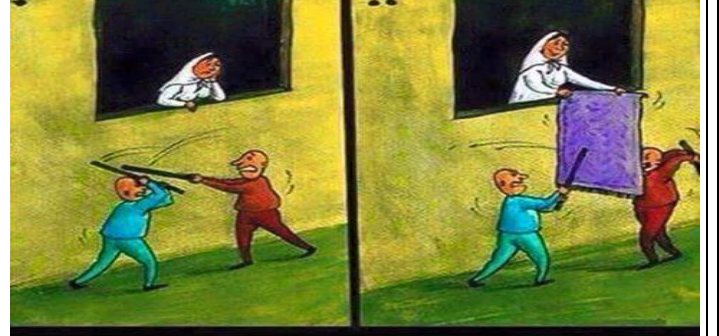
Üretilerek bize ulaştırılan bir ürün ve malzemenin kullanılmasına **tüketim** denir.

EKONOMİDE YENİ FİKİRLER

GİRİŞİMCİ

Açık fikirli olan, değişen şartlara hemen uyum sağlayıp, iyi bir gözlem yaparak fırsatları değerlendirip harekete geçen kişidir.

Girişimci, krizi fırsata çevirendir.

Girişimci adil olacak, dürüst olacak, yalan söylemeyecek, geniş ufuklu olacak ve çağa uygun adım atacak.

Hap Bilgi

- Girişimci insanlar üretimin artmasını ve ekonominin gelişmesini sağlar.

Girişimci İnsanların Özellikleri

1- Hammadde nedir?

Cevap:

2- Buğdayın hasadından evlerimize gelene kadar geçtiği aşamaları yazınız?

Cevap:

3- Girişimci insanın özellikleri nelerdir?

Cevap:

1

Marmara Bölgesi'ne ait iklim tipi hangisidir?

- A) Karasal
- B) Akdeniz
- C) Karadeniz
- D) Hepsi

2

Doğal afetlerden hangisi kar yağışı ve eğime bağlı olarak görülür?

- A) Çığ
- B) Fırtına
- C) Erozyon
- D) Deprem

3

Aşağıdakilerden hangisi insan kaynaklı bir afettir?

- A) Deprem
- B) Heyelan
- C) Sel
- D) Nükleer patlama

ÖRNEK CÜMLELER

Doğru

Yanlış

Üretim tüketim ve dağıtım aşamalarında insan rol oynamaktadır.

Elma işlenmiş bir maddedir.

Üretim sadece çiftçiler tarafından yapılır.

Yeraltı kaynakları hammadde.

Girişimci insanlar risk almazlar.

Girişimci insanlar ülke ekonomisine katkı sağlar.

Girişimci insanlar yeni iş imkanları ortaya çıkarır.

Girişimci insanlar işsizliğe neden olur.

Mal ve hizmet üretmek için bütün imkanları değerlendiren kişi girişimci insandır.

Girişimci insan fırsatları değerlendirir.

Yurdumuzda buğday en çok Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde yetişir.

Üretim, insanların çeşitli kaynakları işleyerek ürün elde etmesidir.

Her ürün her bölgede yetiştirilebilir.

Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya paralel uzanır.

Ülkemizde ormanlar en çok İç Anadolu Bölgesi'ndedir.

Oktaay Gülmez

Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ

TÜKETİCİ

Mal ve hizmetlerden yararlanan, mal ve hizmetleri satın alıp kullanan, tüketen kişilere **tüketici** denir.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ

İhtiyacına göre alışveriş yapan, yaptığı alışverişlerde ürüne ait **fiş, fatura, garanti belgesini alan**, kullanım kılavuzuna göre ürünleri kullanan ve ayıplı bir mal olduğunda

Hap Bilgi

- Bilinçli bir tüketici **ihtiyacına göre** alışveriş yapar. Alışveriş esnasında **fiş, fatura ve garanti belgesi** alır.

AYIPLI MAL

Hatalı ve eksik olan, tüketicinin beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran mal ve ürünlere denir.

Alışverişte Dikkat Edilmesi Gerekenler

Alışveriş Öncesinde

Alışveriş yapacağımız **yeri önceden** belirlemeliyiz

Alışveriş için ayıracağımız **bütçeyi** kontrol etmeliyiz

Alışveriş listesi hazırlamalıyız

Alışveriş Esnasında

Ürünlerin **son kullanma tarihine** bakmalıyız

Ambalajı açık yırtık ürünleri almamalıyız.

Fiş, fatura ya da garanti belgesi mutlaka almalıyız

Alışveriş Sonrasında

Ayıplı mal ise geri vermelidir.

Hakkını alamazsa **tüketici haklarını** koruyan kurumlara başvurmalıdır.

Hap Bilgi

- Almış olduğumuz ürün ayıplı mal ise almış olduğumuz **fiş ya da fatura** ile birlikte ürünü aldığımız **dükkan** giderek **hakkımızı** ararız.

Ayıplı Mal Satan Kişi Ürünü Değiştirmez Veya Geri Almazsa Ne Yapmalıyız?

- 1 Tüketici Mahkemeleri
- 2 Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri
- 3 Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- 4 Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü
- 5 175 Alo Tüketici hattı
- 6 Tüketici Bilgi Sistemine başvurmalıyız (www.tuketici.gov.tr)

Hap Bilgi

Başvuru yapmak için konuyu anlatan **dilekçe** yazarız. Dilekçe ile birlikte ürüne ait **fiş** ya da **fatura** ile başvuru yapabiliriz.

KİM BİLECEK?

1- Mal ve hizmetlerden yararlanan, mal ve hizmetleri satın alıp kullanan, tüketen kişilere ne denir?

Cevap:

2- Yaptığı alışverişlerde ürüne ait fiş, fatura, garanti belgesini alan tüketicilere ne denir. ?

Cevap:

3-Etiketinde, ambalajında, reklamında, hatalı ve eksik olan ürünlere ne denir. ?

Cevap:

4-Alışverişten sonra hangi belgeyi almamız gerekir?

Cevap:

5-Tüketici hakları hattının numarası nedir?

Cevap:

ÖRNEK CÜMLELER

Doğru

Yanlış

Haklarımızı arayabilmek için alışverişten sonra mutlaka fiş ya da faturaları almalıyız.

Tüketici hakları için Alo 177 Tüketici Hattı vardır.

Bilinçli tüketici planlı alışveriş yapar.

Kullanılan eşyalar hiçbir şekilde değiştirilmez.

Tüketiciler her zaman haklıdır.

Oktaay Gülmez
Sosyal Bilgiler Öğretmeni